

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

Central Europe Project 1CE037P3 LABEL

POSOUZENÍ PODMÍNEK PRO VODNÍ TURISTIKU V PLZEŇSKÉM KRAJI

Územní studie dle § 30 zákona č. 183/2006 Sb.

2. etapa | Návrh

DHV CR, spol. s r.o.

Sokolovská 100/94, 186 00 Praha 8

Praha | 30. listopadu 2010

ZADAVATEL

Plzeňský kraj

Škroupova 18

306 13 Plzeň

POŘIZOVATEL

Krajský úřad Plzeňského kraje

Odbor regionálního rozvoje

Oddělení územního plánování

Škroupova 18

306 13 Plzeň

Zodpovědná osoba pořizovatele

RNDr. Václav Tremel

Vedoucí odboru regionálního rozvoje

tel.: 377 195 420

e-mail: vaclav.tremel@plzensky-kraj.cz

ZPRACOVATEL

DHV CR, spol. s r. o.

Sokolovská 100/94

186 00 Praha 8

Vedoucí projektu | urbanismus | doprava

Ing. arch. Veronika Šindlerová

tel.: 236 080 562

mobil: 602 442 651

e-mail: veronika.sindlerova@dhv.com

Zodpovědný projektant | supervize

Ing. arch. Mgr. Monika Boháčová

Autorizovaný architekt ČKA pro obor architektura

Osvědčení o autorizaci č. 03 709

Vodní režim v území | protipovodňová opatření

Ing. Petr Hrdlička (AMI, s.r.o.)

Autorizovaný inženýr ČKAIT v oboru městské inženýrství

Osvědčení o autorizaci č. 0401000

Sociální geografie | cestovní ruch

Mgr. Vladimíra Khajlová

Strategické plánování | cestovní ruch

PhDr. Martin Dohnal, Ph.D.

Ochrana přírody a krajiny | ÚSES

Ing. Boleslav Jelínek

Technické a grafické zpracování | GIS

Mgr. Karolína Lejsková

Mgr. Radka Neudertová

Bc. Markéta Koropečká

Technická spolupráce

Bc. Veronika Klečková

Miroslav Drožen

OBSAH

A	PROBLÉMOVÁ OBLAST 1 VODNÍ TURISTIKA	11
	A.1 Definice problému k řešení	13
	A.2 Nároky na nové formy vodní turistiky	17
	A.3 Navrhované nové formy vodní turistiky	19
B	PROBLÉMOVÁ OBLAST 2 INFRASTRUKTURA PRO VODNÍ TURISTIKU	29
	B.1 Definice problému k řešení	31
	B.2 Návrh infrastruktury pro vodní turistiku	35
C	PROBLÉMOVÁ OBLAST 3 STŘET INFRASTRUKTURY PRO VODNÍ TURISTIKU S LIMITY VODNÍHO REŽIMU V ÚZEMÍ	41
	C.1 Definice problému k řešení	43
	C.2 Principy preventivní protipovodňové ochrany infrastruktury pro vodní turistiku aplikovatelné v rámci řešeného území	45
	C.3 Karty tábořišť, kempů a autokempů Návrh preventivních protipovodňových opatření infrastruktury pro vodní turistiku	53
	C.4 Celkové vyhodnocení podmínek pro rozvoj infrastruktury pro vodní turistiku v rámci řešeného území	147
D	DOPORUČENÍ PRO ZAPRACOVÁNÍ DO STRATEGICKÝCH A KONCEPČNÍCH ROZVOJOVÝCH DOKUMENTŮ	153
	D.1 Dokumenty na krajské úrovni	155
	D.2 Dokumenty na regionální úrovni (města, obce, mikroregiony)	159
E	DOPORUČENÍ PRO ZAPRACOVÁNÍ DO ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE	163
	E.1 Zásady územního rozvoje Plzeňského kraje	165
	E.2 Územní plány dotčených obcí	169
S	SUMMARY	171
Z	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	175

ÚVOD

Předmětem územní studie Posouzení podmínek pro vodní turistiku na území Plzeňského kraje je identifikace a následná analýza stávající infrastruktury pro vodní turistiku, a to jak základní tak doprovodné, ve vazbě na řeky Otavu a Berounku na území Plzeňského kraje. Územní studie sleduje stávající vazby této infrastruktury v území, její využití, přístupnost, komplexnost a kvalitu vybavení a další kvalitativní a kvantitativní charakteristiky.

Územní studie je řešena ve dvou etapách:

1. etapa | Vyhodnocení podkladů a dat a analýza území

Výstupem 1. etapy územní studie Posouzení podmínek pro vodní turistiku na území Plzeňského kraje je definování problémů infrastruktury pro vodní turistiku, jejich možných rozvojových potenciálů a posouzení střetů se záplavovými územími, s případnými navrhovanými protipovodňovými opatřeními a dalšími limity využití území.

Obsahem 1. etapy je:

- analýza dat a podkladů k problematice vodní turistiky (infrastruktura pro vodní turistiku, atraktivita cestovního ruchu) ve vazbě na řeky Berounku a Otavu
- analýza dat a podkladů k problematice vodního režimu v území (povodně a protipovodňová ochrana) ve vazbě na řeky Berounku a Otavu
- analýza strategických a koncepčních rozvojových dokumentů, platné územně plánovací dokumentace a relevantních územně plánovacích podkladů vztahujících se k tématu územní studie a k řešenému území
- analýza podmínek využití řešeného území pro vodní turistiku - rozsah, limity, deficit
- definice problémů k řešení a identifikace střetů infrastruktury pro vodní turistiku a limitů využití území (se zaměřením na záplavová území a protipovodňovou ochranu území)

Výstupy 1. etapy územní studie jsou nedílnou součástí 2. etapy územní studie a tvoří tak společně jeden celek.

2. etapa | Návrh

Výstupem územní studie je návrh opatření k odstranění definovaných problémů infrastruktury pro vodní turistiku a opatření vedoucích k eliminaci identifikovaných střetů, především pak střetů se stanovenými záplavovými územími a aktivní zónou záplavového území. Pro konkrétní příklady infrastruktury pro vodní turistiku, se zaměřením na lokality tábořišť, kempů či autokempů, jsou prověřeny možnosti případného budoucího územního rozvoje infrastruktury pro vodní turistiku ve vazbě na řeky Otavu a Berounku při zachování podmínek ochrany před povodněmi.

Obsahem 2. etapy je:

- návrh řešení Problémové oblasti 1 – návrh nových forem vodní turistiky v rámci řešeného území
- návrh řešení Problémové oblasti 2 – návrh úpravy infrastruktury pro vodní turistiku
- návrh řešení Problémové oblasti 3 – návrh opatření vedoucích k eliminaci střetů infrastruktury pro vodní turistiku s limity vodního režimu v území (stanovenými záplavovými územími a aktivní zónou záplavového území)

- „karty“ jednotlivých stávajících i potencionálních lokalit tábořišť / kempů / autokempů se souhrnnými údaji o stavu infrastruktury pro vodní turistiku, současném ohrožení lokalit povodněmi, návrhem na rozvoj infrastruktury a návrhem opatření pro ochranu před povodněmi
- doporučení pro zapracování do strategických a rozvojových koncepčních dokumentů Plzeňského kraje
- doporučení pro zapracování do územně plánovací dokumentace dotčených obcí

S ohledem na zadání územní studie Posouzení podmínek pro vodní turistiku v Plzeňském kraji je největší pozornost v návrhové části věnována návrhu řešení problémů identifikovaných v rámci Problémové oblasti 3, tedy návrhu opatření vedoucích k eliminaci střetů infrastruktury pro vodní turistiku s limity vodního režimu v území (stanovenými záplavovými územími a aktivní zónou záplavového území).

Návrh řešení problémů identifikovaných v rámci Problémové oblasti 1 a Problémové oblasti 2 představuje přidanou hodnotu této územní studie, řešenou do značné míry nad rámec zadání. Vzhledem k tomu však, že v rámci zpracování 1. etapy územní studie, analýz území, vyplynuly zásadní problémy řešeného území, především pak území ve vazbě na řeku Berounku, také v jiných oblastech než jen v oblasti střetů infrastruktury pro vodní turistiku s limity vodního režimu území, rozhodl se zpracovatelský tým zařadit do územní studie také náměty na možné rozšíření forem vodní turistiky a náměty na úpravy a rozvoj základní i doprovodné infrastruktury pro vodní turistiku jako takové.

Návrh řešení problémů identifikovaných v rámci Problémové oblasti 1 a Problémové oblasti 2 spočívá ve stanovení obecného rámce možných řešení a v identifikaci potřeb a nároků možných řešení, avšak bez návrhu konkrétních územních dopadů do řešeného území.

A

PROBLÉMOVÁ OBLAST 1
VODNÍ TURISTIKA

A.1 DEFINICE PROBLÉMU K ŘEŠENÍ

První problémovou oblastí definovanou k řešení v návrhové části územní studie je samotná problematika cestovního ruchu se zaměřením na vodní turistiku. Vývoj celé společnosti, hospodářský rozvoj a zvyšování životní úrovně obyvatel se odráží také ve změně preferencí forem cestovního ruchu, ve změně nároků zákazníků – turistů na spektrum a kvalitu nabízených služeb.

Také vodní turistika ve vazbě na řeky Otavu a Berounku, jako tradiční forma cestovního ruchu v České republice, musí nevyhnutelně reagovat na stávající a očekávané trendy vývoje v oblasti cestovního ruchu.

A.1.1 Stávající formy vodní turistiky v rámci řešeného území

Vodní turistika v rámci řešeného území si dlouhodobě udržuje především svou tradiční formu, kterou je **vodáctví**, tedy sjíždění řeky resp. jejích vybraných úseků na kanoích, kajacích či raftech.

Otava

Z pohledu komplexnosti nabídky infrastruktury a služeb pro vodní turistiku a cestovní ruch obecně je stávající situace ve vazbě na řešený úsek řeky Otavy o poznání lepší než v případě Berounky (viz níže). Vodáctví jako tradiční forma vodní turistiky převažuje v rámci řešeného území na Otavě jen v úseku středního toku řeky mezi Sušicí a Horažďovicemi. Naopak horní tok řeky Otavy mezi Čeňkovou Pilou a Sušicí je pro vodáky sjízdný jen omezeně a jeho obtížnost je jedna z nejvyšších, proto v tomto úseku řeky převládá vodní turistika ve formě pobytu u vody v autokempech resp. v hotelích, penzionech či privátních ubytovacích zařízeních. Atraktivita řeky Otavy pro zmiňovanou pobytovou formu vodní turistiky je doplněna vysoce atraktivní polohou horního úseku řeky v rámci Národního parku Šumava resp. Chráněné krajinné oblasti Šumava.

Berounka

Tradiční forma vodní turistiky, vodáctví, jednoznačně dominuje v řešeném úseku řeky Berounky, v jejímž okolí, s výjimkou několika penzionů nebo např. areálu Rasort Darovanský dvůr, absentuje adekvátní nabídka infrastruktury pro jiné formy vodní turistiky a cestovního ruchu vůbec. Okolí Berounky v řešeném úseku je charakteristické kromě vodáctví především orientací na individuální rekreaci ve formě chatových osad a chalup.

Obr. A1 (vlevo): Otava, Annín – Autocamping Annín 1 (foto: Veronika Šindlerová, 2010)

Obr. A2 (vpravo): Berounka, Nadryby – Kemp Nadryby U jezu (foto: Veronika Šindlerová, 2010)

A.1.2 Stávající klientela a její nároky

Vodáci

Tradiční a především v případě řešeného úseku řeky Berounky převažující klientelou v oblasti cestovního ruchu jsou **vodáci**. Ti vytvářejí specifickou skupinu turistů, jejíž nároky na infrastrukturu pro vodní turistiku, rozsah a kvalitu služeb, se dlouhodobě výrazně nemění. Nároky vodáků je možné charakterizovat následovně:

- relativně nízké nároky na komfort a standard ubytovacích služeb (tábořiště, kempy)
- relativně nízké nároky na kvalitu a rozsah vybavení infrastruktury pro vodní turistiku
- vázanost přímo na vodní tok a z toho plynoucí malá operabilita v území (např. omezená návštěvnost atraktivit cestovního ruchu v okolí vodního toku apod.)
- omezené nároky na dopravní obslužnost v území (kromě dopravy k nástupním a výstupním místům na toku se vodáci pohybují vlastními plavidly).

Klientela s vyššími nároky na kvalitu služeb

Klientela s vyššími nároky na kvalitu služeb cestovního ruchu využívá především infrastrukturu pro cestovní ruch resp. vodní turistiku ve vazbě na horní tok řeky Otavy, především pak v rámci Národního parku resp. Chráněné krajinné oblasti Šumava, kde jsou situovány kromě tradičních autokempů či kempů také četné penziony, hotely či zařízení pro ubytování v soukromí. Tradičními středisky cestovního ruchu ve vazbě na řeku Otavu jsou například Srní, Čeňkova Pila, Hartmanice, Rejštejn či město Sušice.

Nabídka infrastruktury pro cestovní ruch resp. vodní turistiku pro náročnější klientelu ve vazbě na řešený úsek řeky Berounky je ve srovnání s řekou Otavou omezená. Výjimku představuje například Resort Darovanský dvůr u obce Břasy, který disponuje **** kvalitou ubytování, konferenčním centrem, wellness centrem a golfovým hřištěm.

Obr. A3 (vlevo): Otava, Rejštejn – Penzion Klášterský Mlýn a Penzion Iris (foto: Veronika Šindlerová, 2010)

Obr. A4 (vpravo): Berounka, Darová - Resort Darovanský dvůr (zdroj: www.firemniakce.cz, 8.11.2010)

Zahraniční klientela

Stále oblíbenou destinací pro zahraniční turisty je část řešeného území ve vazbě na řeku Otavu v úseku Čeňkova Pila – Sušice. Tady se nachází několik autokempů (např. Annín, Nové Městečko či Radešov), které jsou oblíbené především u holandských turistů a to nejen z důvodu atraktivní polohy kempů a autokempů u řeky Otavy, ale hlavně z důvodu blízkosti přírodních atraktivit v rámci Národního parku Šumava.

V ostatních částech řešeného území, snad s výjimkou Resortu Darovanský Dvůr ve vazbě na řeku Berounku, převažuje spíše tuzemská klientela.

A.1.3 Deficity v oblasti vodní turistiky v rámci řešeného území

Nabídka forem cestovního ruchu se trvale rozšiřuje, v současnosti se exotické dovolené ve vzdálených destinacích stávají pro většinu obyvatel České republiky stále dostupnější.

Z analytické části vyplývá, že potenciál využitelnosti vodních toků Otavy a Berounky jako atraktivit cestovního ruchu a vodní turistiky zvláště není stále zcela plně využitý. Převládá zde výše zmiňovaná dlouhodobá orientace na jeden segment vodní turistiky, kterým je vodáctví. Přitom řešené území podél obou úseků vodních toků disponuje širokým spektrem atraktivit, jak přírodních tak kulturních. Především území ve vazbě na řeku Berounku pak disponuje množstvím rozvojových potenciálů např. v podobě řady nemovitostí či souborů staveb využitelných jako infrastruktura pro cestovní ruch (staré dvory, usedlosti, zámek Kačarov, venkovská stavení dnes využívaná pro individuální rodinnou rekreaci a další).

A.2 NÁROKY NA NOVÉ FORMY VODNÍ TURISTIKY

Předpokladem pro návrh nových forem vodní turistiky, identifikaci nároků na infrastrukturu pro vodní turistiku a identifikaci konkrétních územních nároků v rámci řešeného území, je stanovení potencionálních cílových skupin turistů a definice jejich potřeb a dále návrh opatření k eliminaci negativních trendů v současných formách vodní turistiky.

Především v rámci řešeného území ve vazbě na řeku Berounku je v současné době infrastruktura pro vodní turistiku omezena především na nízkopříjmový okruh klientů – turistů a až na výjimky zde chybí kvalitativně širší nabídka infrastruktury potažmo služeb pro vodní turistiku preferovaná náročnější klientelou. Využití území ve vazbě na řeku Berounku je navíc využíváno primárně v letní sezóně, možnosti rekreačního využití území mimo letní sezónu zde v podstatě zcela chybí.

A.2.1 Cílové skupiny turistů a definice jejich potřeb

Jedním z dílčích cílů řešení problémové oblasti 1 je definovat okruh potencionálních cílových skupin turistů, na něž by se měly nové formy vodní turistiky definované v následující kapitole A.3 zaměřit a definovat jejich charakteristické potřeby a nároky na infrastrukturu.

S ohledem na neustále se měnící nároky turistů především směrem ke zvyšujícím se nárokům na kvalitu a komplexnost nabízených služeb je nezbytné do budoucna orientovat řešené území, především ve vazbě na řeku Berounku, na širší okruh skupin turistů než jsou v současné době převládající vodáci či pěší turisté.

Územní studie definuje následující potencionální cílové skupiny turistů a jejich charakteristické potřeby a nároky na infrastrukturu pro vodní turistiku:

Mladé rodiny s dětmi

- dostupnost dětských atrakcí a sportovního vybavení pro děti a mládež
- pohodlná dostupnost atraktivit cestovního ruchu pěšky, na kole i automobilem
- vybavení pro poznávací turistiku (naučné stezky, skanzeny, muzea apod.)
- osvětové akce (ukázky místních řemesel a zvyků, divadlo apod.)

Turisté s vyššími nároky na kvalitu služeb

- požadavek na vyšší standard ubytovacích a stravovacích služeb
- kvalitní dostupnost infrastruktury a atraktivit cestovního ruchu automobilem
- kvalitní sportovní zázemí (bazén, wellnes, tenisové kurty, hřiště na beach volejbal, apod.)
- nároky na specifické vybavení (golfové hřiště, apod.)

Aktivní sportovci

- kvalitní cyklistické trasy resp. cyklostezky v atraktivním přírodním prostředí
- kvalitní pěší turistické trasy v atraktivním přírodním prostředí
- kvalitní sportovní zázemí (bazén, wellnes, tenisové kurty, hřiště na beach volejbal, apod.)
- vybavení pro adrenalinové sporty a jiné specifické sportovní aktivity (horolezectví, rafting, apod.)

Ekoturisté / Bioturisté

- ekofarmy / biofarmy, zařízení pro pobytovou ekoturistiku / bioturistiku
- hipostezky
- kvalitní cyklistické trasy resp. cyklostezky v atraktivním přírodním prostředí
- kvalitní pěší turistické trasy v atraktivním přírodním prostředí

Hendikepovaní turisté a důchodci

- požadavek na vyšší standard ubytovacích a stravovacích služeb
- ubytovací a stravovací zařízení uzpůsobená pro pobyt osob s omezenou schopností pohybu a orientace
- kvalitní dostupnost infrastruktury a atraktivit cestovního ruchu automobilem
- přístupnost atraktivit cestovního ruchu pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace

Skupiny školních dětí (tématické / výukové tábory)

- pohodlná dostupnost atraktivit cestovního ruchu pěšky, na kole i automobilem
- vybavení pro poznávací turistiku (naučné stezky, skanzeny, muzea apod.)
- osvětové akce (ukázky místních řemesel a zvyků, divadlo apod.)
- kvalitní cyklistické trasy resp. cyklostezky v atraktivním přírodním prostředí
- kvalitní pěší turistické trasy v atraktivním přírodním prostředí.

A.2.2 Eliminace negativního vlivu sezónnosti

Cílem rozvoje cestovního ruchu a především infrastruktury pro nové formy vodní turistiky v rámci řešeného území by měla být snaha o snížení negativního vlivu sezónnosti. Zatímco území ve vazbě na řešený úsek řeky Otavy, především pak území v okolí Čeňkovy Pily či Sušice, je v současné době oblíbenou turistickou destinací také v zimě (zimní běžkařské trati, blízkost zimních středisek Srní, Kašperské Hory ad.), území ve vazbě na řešený úsek řeky Berounky je v současné době zaměřen výhradně na turistické využití v letním období (dominance vodáctví či pěší turistiky).

Především tedy v rámci řešeného území ve vazbě na řeku Berounku bude do budoucna žádoucí hledat takové formy cestovního ruchu resp. vodní turistiky, které v této oblasti umožní prodloužit turistickou sezónu alespoň do jarního či podzimního období.

A.2.3 Integrace a provázanost infrastruktury pro jednotlivé formy vodní turistiky

Cílem rozvoje cestovního ruchu a především infrastruktury pro nové formy vodní turistiky v rámci řešeného území by také měla být snaha jednak o integraci jednotlivých zařízení resp. infrastruktury pro různé formy vodní turistiky (nová zařízení a aktivity v návaznosti na stávající infrastrukturu pro vodní turistiku, kombinace více zařízení v jednom areálu, apod.) a dále snaha o jejich vzájemnou územní provázanost, kooperaci a provázanost s atraktivitami cestovního ruchu.

Vytvoření takového územně vzájemně provázané a kooperující soustavy zařízení a nabízených služeb může přispět k celkové stabilitě území z hlediska cestovního ruchu, rozšíření spektra a komplexnosti nabídky a v neposlední řadě ke zvýšení celkové atraktivity území pro cestovní ruch.

A.3 NAVRHOVANÉ NOVÉ FORMY VODNÍ TURISTIKY

Předmětem řešení této problémové oblasti je identifikace těch forem vodní turistiky, které by bylo vhodné v rámci řešeného území ve vazbě na řeky Otavu a Berounku dále rozvíjet, respektive, které by bylo vhodné zde případně nově implementovat, a to s cílem naplnění potenciálu území pro cestovní ruch, zvýšení celkové atraktivity území a rozšíření komplexnosti nabízených služeb.

Uzemní studie detailně charakterizuje jednotlivé nově navrhované formy vodní turistiky, identifikuje jejich potřeby a specifické nároky a případně odkazuje na již existující zařízení v rámci řešeného území.

A.3.1 Hipoturistika

Základní charakteristika

Hipoturistika je v českém prostředí spojována tradičně s fenoménem trampingu a westernu, a u nás je provozována stále jen relativně omezenou skupinou lidí. Naproti tomu v zahraničí je hipoturistika spojována s vysokou kvalitou ubytovacích služeb a s bohatým spektrem doprovodných aktivit, od jezdeckých sportů a drezur koní po jezdecké školy a celá westernová městečka.

Povědomí české veřejnosti o možnostech a výhodách hipoturistiky jako druhu rekreace a turismu je stále omezené, stále chybí například centrální přístup prostřednictvím webových stránek a aplikací týkajících se dané problematiky. Také samotná infrastruktura pro hipoturistiku v České republice, hipostezky, chovatelské statky, jízďárny ad., stále není adekvátně rozvinutá.

Obr. A5 (vlevo): Hipoturistika ve slovenské krajině (zdroj: www.mlynky.sk/slovensky-raj-hipoturistika, 10.11.2010)

Obr. A6 (vpravo): Hipoturistika v české krajině (zdroj: www.procyonletonice.cz/prvni-konska-regionalni, 10.11.2010)

Nároky na infrastrukturu pro hipoturistiku

Hipostezky

Hipoturistiku lze rozvinout v podstatě v jakékoliv krajině, omezení vyplývají v podstatě jen ve vhodném vedení hipostezek, které by ideálně neměly být v souběhu s automobilovými komunikacemi, s cyklistickými, běžeckými a ideálně ani s pěšími trasami či stezkami. Vzájemný souběh je možný pouze tehdy, pokud celková šířka komunikačního prostoru je minimálně 2 metry. Pokud se nejedná o zpevněnou cestu, je zároveň nutné na obou

koncích takového souběhu umístit upozornění pro jezdce, po jaké straně cesty musí své koně vést tak, aby kopyta koní nepoškodila cestu v celé její šíři. Hipostezky je nutné doplnit odpovídajícím značením.

Z hlediska ochrany krajiny a přírody je zapotřebí dodržovat zvláštní ustanovení provozu například v CHKO či NP, kde je před vstupem do takového chráněného území povinností se na vstupních tabulích seznámit s pravidly pohybu.

Na každé hipostezce je nutné dodržovat provozní řád a řídit se určenými pravidly, respektovat stezky vedoucí místy společně se značenými turistickými a cykloturistickými trasami či stezkami, dále nevyjíždět z trasy za účelem projížděk po polích a loukách mimo stezku, nevjíždět do lesních porostů, rušit zvěř nebo dokonce ji nahánět, je také zakázáno tábořit mimo určená místa a rozdělávat oheň v lesích a na pastvinách.

Ubytování, ustájení koní, jízárny

V současné době je v České republice hipoturistika provozována převážně jako individuální forma rekreace buď přímo samotnými majiteli koní, nebo jako každodenní krátkodobá forma rekreace bez specifických nároků na ubytování a stravovací služby. Pro rozvinutí hipoturistiky jako formy pobytové hromadné rekreace je nezbytná provázanost zařízení pro ustájení koní a ubytovacího a stravovacího zařízení se sítí hipostezek, resp. terénů vhodných pro jízdu na koni ve volné krajině. Jako doprovodná infrastruktura pro hipoturistiku může sloužit krytá jízárna, hipodrom, areál parkurového ježdění apod.

Obr. A7 (vlevo): Hipoturistika a děti (zdroj: <http://cestovanie.aktuality.sk/dovolenka/celoročne>, 10.11.2010)

Obr. A8 (vpravo): Přístřešek na hipostezce (zdroj: www.procyonletonice.cz/prvni-konska-regionalni, 10.11.2010)

Příklady infrastruktury pro hipoturistiku v řešeném území

V řešeném území je v současnosti evidovaná pouze jedna hipostezka, a to na území okresu Plzeň - Sever¹ a dále následující další infrastruktura pro hipoturistiku:

- **Jízárna Divišov**
Dobrý přístup k řece Otavě, cca 1 km od Sušice a Dlouhé Vsi
- **Sušice – Vrabcov**
- **Půjčovna koní Čepice u Rabí**
Půjčovna koní přímo u řeky Otavy, ve vazbě na vodácké tábořiště Čepice.

Ve vazbě na řešený úsek řeky Berounky se nenachází žádná infrastruktura pro hipoturistiku.

¹ <http://www.hipostezky.cz/modules/news/article.php?storyid=1>, 1.11.2010

Doporučení pro lokalizaci infrastruktury pro hipoturistiku v řešeném území

S ohledem na dosud nerozvinutou infrastrukturu pro hipoturistiku by bylo vhodné v řešeném území vytipovat možnosti vedení hipostezek a vytipovat lokality pro možné umístění zařízení pro hipoturistiku, především pro ustájení koní, jízdního, ubytování a doprovodné aktivity.

S ohledem na zadání neřeší tato územní studie konkrétní možnosti lokalizace infrastruktury pro hipoturistiku v rámci řešeného území.

A.3.2 Geocaching

Základní charakteristika

Jedná se o novou formu rekreace a trávení volného času, která vznikla v roce 2000 v USA². V současnosti patří Česká republika mezi evropské země s nejvyšším počtem cache a vyznačů této formy rekreace, přičemž je populární především u mladší generace.

Princip geocachingu spočívá v hledání uschovaných schránek s předměty – poklady pomocí GPS podle souřadnic uvedených na internetu nebo jinak publikovaných. Předměty jsou uschovány buď na zcela náhodných místech nebo je místo uschování vázáno na nějakou atraktivitu cestovního ruchu. Uschované předměty mohou tvořit i celou síť, přičemž lokality umístění mohou vytvářet například tematickou naučnou stezku apod.

Provozování geocachingu může být individuální nebo se může jednat o formu kolektivní hry, kdy hledání probíhá v celých skupinách. Přidanou hodnotou geocachingu je pohyb „hledáčů předmětů“ zpravidla v atraktivním přírodním prostředí a v místech i mimo vyznačené turistické trasy.

I přesto, že má tato nová forma rekreace a trávení volného času velký potenciál a v rámci České republiky se těší velké oblibě, institucemi zabývajícími se cestovním ruchem (např. Czech tourism) ani například strategické dokumenty z oblasti cestovního ruchu jí prozatím nevěnují adekvátní pozornost.

Obr. A9 (vlevo): Cache (zdroj: <http://aquaviews.net/scuba-geocaching-a-thrilling-underwater-treasure-hunt/>, 10.11.2010)

Obr. A10 (vpravo): Cache a GPS (zdroj: <http://thehandheldgps.com/category/handhelp-gps-and-geocaching>, 10.11.2010)

² www.geocaching.com

Nároky na infrastrukturu pro geocaching

Ze své podstaty je geocaching velmi nenáročná forma cestovního ruchu a trávení volného času, bez specifických nároků na infrastrukturu. Příznivci geocachingu hledají ukryté předměty nejčastěji pěšky nebo na kole a to často zcela mimo vyznačené pěší trasy a komunikace, ve volné přírodě.

Pro geocaching není nutné budovat žádnou specifickou infrastrukturu, je naopak vhodné využít stávající infrastruktury cestovního ruchu, především pak ubytovací a stravovací zařízení. Cache bývají umísťovány na zajímavá místa a je tedy vhodné jejich umístění provázat s atraktivitami cestovního ruchu a infrastrukturou ostatních forem cestovního ruchu.

Příklady geocachingu v řešeném území

Na internetu je zveřejněná mapa se zobrazením umístění jednotlivých cache na území České republiky³, z nichž řada je také v rámci řešeného území. Poloha cache se však průběžně mění.

Potenciálem geocachingu pro rozvoj cestovního ruchu v řešeném území je nalákání většího množství turistů rekrutovaných často z vysokopříjmových skupin obyvatel, a především pak propagace místních atraktivit cestovního ruchu. Cache mohou být umísťovány na atraktivních místech podél řek, přičemž samotný geocaching může být propagován nejen v turistických informačních centrech, ale také ve stávajících tábořištích, kempech a dalších ubytovacích zařízeních.

A.3.3 Ekoturistika / Ekoagroturistika / Bioturistika

Základní charakteristika

Význam ekologické výchovy neustále roste a lze očekávat, že tento trend se do budoucna bude dále prohlubovat, především v souvislosti s růstem významu globálních ekologických problémů, popularitou zdravého životního stylu a rostoucí oblibou biologického zemědělství a bioprodukce.

Ekoturistika resp. ekoagroturistika má význam nejen rekreační, ale také edukativní. Turisté tráví svůj volný čas či dovolenou formou práce na zemědělských farmách, pomáhají starat se o domácí zvířata, jsou přítomni zemědělské produkci, živočišné i rostlinné. Přidanou hodnotou je obvykle pobyt ve velmi atraktivním přírodním prostředí s možností vyjížděk na koních či pěšími a cyklistickými výlety do okolí.

Tato forma trávení volného času je vhodná jak pro malé skupiny, například rodiny s malými dětmi, tak pro početnější skupiny např. formou dětských táborů. Přínosem je zvýšení atraktivity daného území a skutečnost, že lidé si zvykají tato místa navštěvovat a řada z nich se sem také později pravidelně vrací.

V rámci Evropské unie je zaveden jednotný systém certifikace zařízení pro ekoagroturistiku, Certifikát Evropského centra pro ekoagroturistiku (ECEAT), který je pro zájemce o tuto formu cestovního ruchu zárukou kvality daného zařízení.

Nároky na infrastrukturu pro ekoturistiku / ekoagroturistiku / bioturistiku

Nároky na infrastrukturu pro ekoturistiku / ekoagroturistiku / bioturistiku nejsou zpravidla rozsáhlé. Ubytovací kapacity je možné zřídit přímo jako součást zemědělské farmy / biofarmy formou ubytování v soukromí, stravování probíhá zpravidla také přímo na farmě s využitím vypěstovaných produktů. Je žádoucí, aby farma byla napojena na síť turistických tras, případně cyklistických tras či hipostezek a nacházela se v lokalitě s koncentrací přírodních i kulturních atraktivit cestovního ruchu.

³ www.geocaching.cz/mapa

Příklady ekoturistiky / ekoagroturistiky / bioturistiky v řešeném území

V řešeném území v současné době existuje nabídka dětských táborů se vzdělávací tematikou, eko-táborů i pobytů rodin s dětmi s tematikou „bio“ a to často ve spojení s vodáctvím (nabídky dostupné např. na stránkách Bio klubu⁴) a to především ve vazbě řeku Otavu.

Doporučení pro lokalizaci infrastruktury pro ekoturistiku / ekoagroturistiku / bioturistiku v řešeném území

S ohledem na dosud nerozvinutou infrastrukturu pro ekoturistiku / ekoagroturistiku / bioturistiku by bylo vhodné v řešeném území vytipovat lokalit pro možné umístění zařízení pro tuto formu turistiky, především ve vazbě na stávající malé rodinné farmy. Pro rozvoj nové infrastruktury by bylo vhodné využít stávajících nevyužitých nebo nevhodně využitých nemovitostí v rámci venkovské struktury osídlení nebo např. i celých opuštěných bývalých zemědělských areálů či dvorů umístěných v atraktivní krajině kolem řek.

S ohledem na zadání neřeší tato územní studie konkrétní možnosti lokalizace infrastruktury pro ekoturistiku / ekoagroturistiku / bioturistiku v rámci řešeného území.

A.3.4 Poznávací turistika s tematikou místní historie a tradic

Základní charakteristika

Nároky turistů se trvale zvyšují nejen v oblasti kvality ubytovacích a stravovacích služeb, ale především se zvyšuje poptávka po poznávacích aktivitách v daném území, které společně s přítomností samotných atraktivit cestovního ruchu zvyšují jeho celkovou atraktivitu jako významné turistické destinace.

Trend spíše aktivního trávení volného času spojeného se sportovními aktivitami nebo poznávacími výlety zvyšuje přirozeně tlak na turisticky atraktivní území rozšířit svou nabídku o nové formy cestovního ruchu, avšak ve vazbě na stávající atraktivitu cestovního ruchu a s využitím jejich potenciálu.

Jednou z tradičních forem poznávací turistiky jsou návštěvy kulturně-historických památek (hradů, zámků, skanzenů, historických vesnic či měst, apod.), které však mohou být obohaceny o nejrůznější doprovodné akce demonstrující místní tradice, dobové zvyky a způsob života či klíčové historické události spojené s daným místem.

Atraktivita území z hlediska cestovního ruchu se výrazně zvyšuje vzájemným propojením jednotlivých kulturně-historických pamětihodností např. formou naučných stezek, které poukazují na vzájemnou historickou provázanost jednotlivých lokalit, na specifika a unikátnost daného území apod.

Tato forma trávení volného času je opět vhodná jak pro malé skupiny turistů, například rodiny s malými dětmi, tak pro početnější skupiny např. formou dětských táborů. Přínosem je zvýšení atraktivity daného území a skutečnost, že lidé si zvykají tato místa navštěvovat a řada z nich se sem také později pravidelně vrací.

Nároky na infrastrukturu pro poznávací turistiku

Pro poznávací turistiku lze vhodně využít stávajících ubytovacích a stravovacích zařízení a to včetně kempů, autokempů či vodáckých tábořišť. Poznávací turistika však klade zvýšené nároky na budování naučných stezek a vůbec na rozšiřování sítě pěších turistických tras resp. cyklotras propojujících jednotlivé atraktivitu cestovního ruchu, kulturně-historické i přírodní.

⁴ www.bioklub.cz/recenze-a-tipy/4559/

Příklady poznávací turistiky v řešeném území

Řešené území, a to jak ve vazbě na řeku Otavu tak Berounku, je specifické vysokou koncentrací atraktivit cestovního ruchu, jak kulturně-historických tak přírodních. Potenciál těchto atraktivit však není v rámci řešeného území dosud zcela vyčerpán. Především ve vazbě na řešený úsek řeky Berounky je kupříkladu stále velká řada kulturních památek nedoceněná (vesnické památkové rezervace, zříceniny hradů Věžka, Krašov apod.) nebo dokonce zcela nepřístupná (zámek Kaceřov), chybí také jejich adekvátní propagace na místní i celostátní úrovni.

Doporučení pro lokalizaci infrastruktury pro poznávací turistiku v řešeném území

Vodácká naučná stezka podél Berounky

Velký potenciál v rámci řešeného území ve vazbě na řeku Berounku spočívá v prodloužení Vodácké naučené stezky podél řeky Berounky, která je dnes vedena jen ze Zvíkovce přes Křivoklát do Berouna, tedy mimo řešené území.

Staré mlýny

Na březích řeky Otavy i Berounky se nachází řada historických mlýnů, z nichž některé jsou zcela nevyužity, nebo jsou využity pro účely nesloužící cestovnímu ruchu. V těchto mlýnech nebo ve vazbě na ně by bylo možné rozvíjet aktivity historicky spojené s vodou, zřídit např. muzea s demonstrací činnosti mlýnů a životem lidí u řeky.

Obr. A11 (vlevo): Berounka, Dolanský mlýn (foto: Veronika Šindlerová, 2010)

Obr. A12 (vpravo): Berounka, Hřešihlavy, Lejskův mlýn (foto: Veronika Šindlerová, 2010)

Otrava a Berounka jako učebnice přírodopisu a ekologické výchovy

Vzhledem k významné koncentraci přírodních atraktivit cestovního ruchu v rámci řešeného území jak ve vazbě na řeku Otavu tak Berounku, zvláště pak velkoplošných i maloplošných chráněných území přírody a krajiny vč. např. evropsky významných lokalit soustavy NATURA 2000, je vhodné využít tohoto potenciálu pro rozvoj poznávací turistiky v oblasti ekologické výchovy nebo přírodopisu formou letních táborů nebo škol v přírodě.

Zpřístupnění památek a jejich zatraktivnění

Velkým potenciálem, opět především řešeného území ve vazbě na řeku Berounku, je dále

- zpřístupnění některých dosud nepřístupných nemovitých kulturních památek (např. zámek Kaceřov)
- zatraktivnění a propagace významu a kulturní hodnoty vesnických památkových rezervací a zón (např. Dolany či Nynice)
- zlepšení přístupnosti některých stávajících kulturně-historických pamětihodností (zřícenina hradu Věžka, Libštejn nebo kostel Sv. Petra a Pavla v Chlumu)

S ohledem na zadání neřeší tato územní studie konkrétní možnosti lokalizace infrastruktury pro poznávací turistiku v rámci řešeného území.

A.3.5 Outdoorové a adrenalinové aktivity a balíčky kombinovaných aktivit

Základní charakteristika

Outdoorové nebo adrenalinové formy cestovního ruchu jsou dnes velmi populární a vyhledávané také mezi českými turisty, a to jak pro individuální dovolenou, tak pro skupinové či např. teambuildingové pobyty. Mezi outdoorové či adrenalinové formy turistiky patří například:

- Sjíždění divokých řek na raftech či kánoích
- Sportovní lezení na skalách
- Zorbing (na kopcích, na vodě)
- Orientační běhy v terénu
- Paintball
- Paragliding
- Lanová centra
- Noční prohlídky hradů a zámků
- Sportovní rybaření.

Obr. A13 (vlevo): Otava, Dobruška, sjíždění řeky na raftu (zdroj: www.aparthotel-sumava.cz/adrenalin-na-sumave, 15.11.2010)

Obr. A14 (vpravo): Sportovní lezení po skalách (zdroj: www.horolezec.org/article.php/article_id/128, 15.11.2010)

Obr. A15 (vlevo): Zorbing na kopci (zdroj: www.zorbingbrno.cz/zorbing-brno-jizni-morava/, 15.11.2010)

Obr. A16 (vpravo): Lanové centrum (zdroj: www.offpark.cz/upload/catalog/item/big/1269169633959600761.jpg, 15.11.2010)

Nároky na infrastrukturu pro outdoorové a adrenalinové aktivity

Outdoorové a adrenalinové aktivity zpravidla představují aktivity přidružené k jiným formám cestovního ruchu a je tak vhodné je navázat na síť stávajících ubytovacích a stravovacích zařízení.

Vhodná je kombinace jednotlivých aktivit formou „balíčků“, je však nutné přihlídnout ke konkrétním přírodním podmínkám dané lokality.

Příklady outdoorových a adrenalinových aktivit v řešeném území

Sjíždění divoké řeky na raftech či kanoích

Potenciál sjíždění divokých řek je především na horním toku řeky Otavy, kde náročnost splouvání řeky dosahuje v jarních měsících až stupně až WW III. Omezení vyplývají z režimu Národního parku Šumava a CHKO Šumava.

Splouvání horního toku řeky Otavy od Čenkovy pily na raftu má ve své nabídce řada tuzemských i zahraničních cestovních kanceláří.

Sportovní lezení na skalách

Pro sportovní lezení na skalách je určující přítomnost skal s povolením k lezení, například v Národním parku Šumava nebo v CHKO Šumava proto platí určitá omezení vyplývající z pravidel pohybu v rámci těchto velkoplošných chráněných území.

V přímé vazbě na řeku Otavu se v rámci řešeného území nenachází možnosti pro sportovní lezení na skalách, vhodné podmínky jsou až ve větší vzdálenosti od řeky, např.:

- Rejštejn – v blízkosti obce se nachází Dračí skály a Maierova skála
- Dlouhá Ves, skály v blízkosti kempu Annín
- Sušice – asi 2 km od města u Vintířovy stezky nachází u obce Kalovy udržované lezecké cesty.⁵

V rámci řešeného území ve vazbě na řeku Berounku v přímé návaznosti na vodní tok není povoleno sportovní lezení a to z důvodu podmínek vyplývajících z ochrany přírody a krajiny.

Lezení na skalách se dá vhodně spojit s výletem do okolí, nebo přímo navázat na splouvání řeky v případě, že se skála nachází v bezprostřední blízkosti vodního toku.

Zážitkové parky (zorbing, paintball, lanová centra)

Ve vazbě na řeku Otavu v rámci řešeného území se v současné době nachází následující zážitkové parky:

- Sušice – Off park⁶

Ve vazbě na řeku Berounku v rámci řešeného území se v současné době nachází následující zážitkové parky:

- Rakolusky⁷
- Třímány⁸

V případě zážitkových parků přítomnost řeky působí nejčastěji jako kulisa s případnou možností pro koupání.

⁵ <http://skaly.horosvaz.cz/skala/>

⁶ www.offpark.cz

⁷ www.skberounka.info

⁸ www.sportovnidovolena.cz

Sportovní rybaření

Podmínky pro rybaření jsou na obou řekách v rámci řešeného území příznivé, nachází se zde rybářské revíry, z obou řek je kvalita vody lepší na Otavě. Spojení aktivního splouvání řeky s odpočinkovým rybařením (popř. muškařením) nabízí potenciál např. pro skupinové dovolené.

Doporučení pro lokalizaci outdoorové a adrenalinové turistiky v řešeném území

Všechny zmiňované outdoorové a adrenalinové aktivity lze vhodně rozvíjet resp. nově lokalizovat v rámci řešeného území ve vazbě na obě řeky, a to ve vazbě na stávající ubytovací zařízení, tábořiště, kempy, autokempy i ubytovací zařízení vyššího standardu, případně jako součást stávajícího sportovního vybavení území.

S ohledem na zadání neřeší tato územní studie konkrétní možnosti lokalizace infrastruktury pro poznávací turistiku v rámci řešeného území.

A.3.6 Turistika zaměřená na klientelu s vyššími nároky na kvalitu služeb

Základní charakteristika

V rámci řešeného území je vhodné celkově rozšířit spektrum nabízených služeb, co do formy vodní turistiky tak kvality nabízených služeb. Je žádoucí orientovat se kromě tradiční klientely, kterou jsou vodáci, také na návštěvníky a turisty s vyššími nároky na kvalitu poskytovaných služeb, tedy na klientelu s vyššími příjmy a klientelu zahraniční. Pro tyto skupiny turistů je vhodné rozšířit stávající a vytvořit novou infrastrukturu a zařízení s vyšší přidanou hodnotou, jako např.:

- ubytovací zařízení vyššího standardu s komplexní nabídkou služeb (*** až ***** hvězdičkové hotely vybavené např. wellness, golfovým hřištěm, půjčovnou koní, zázemím pro sport a dětské hry apod.)
- zařízení pro ubytování v soukromí
- zařízení pro kongresovou turistiku
- autocampingy vysokého standardu s komplexním zázemím.

Obr. A17, A18: Slovinsko, Autokemp Bled (zdroj: www.camping-bled.com, 15.11.2010)

Nároky na infrastrukturu pro vodní turistiku vyššího standardu

Pro infrastrukturu pro vodní turistiku vyššího standardu je klíčová především kvalita a komplexnost vybavení ubytovacích resp. stravovacích zařízení, její přístupnost automobilem a její vazby na turistické trasy, cyklistické trasy a cyklostezky, na sportovní vybavenost a v neposlední řadě na atraktivitu cestovního ruchu v okolí. Vhodné je využít

návaznosti na stávající infrastrukturu pro vodní turistiku v rámci řešeného území, rozšířit či dovybavit např. stávající tábořiště, kempy, autokempy nebo penziony.

Podobně jako je hodnocení kvality v podobě počtu hvězdiček udělováno hotelům, existuje ekvivalentní hodnocení také tábořišť a autokempů, v rámci řešeného území však prozatím není používáno.

Příklady infrastruktury pro vodní turistiku vyššího standardu v řešeném území

V rámci řešeného území lze v současné době jako zařízení pro vodní turistiku vyššího standardu označit například:

- Smí – Hotel Vydra
- Čeňkova Pila, Rejštejn, Annín, Sušice - ubytování v soukromí, některé hotely či penziony
- Břasy – Darová - Resort Darovanský dvůr
- Liblín – Kemp a tábořiště Kobylka
- Třímány - Rekreační středisko Třímány

Doporučení pro lokalizaci infrastruktury pro vodní turistiku vyššího standardu v řešeném území

Pro infrastrukturu pro vodní turistiku vyššího standardu je vhodné využít návaznosti na stávající infrastrukturu, kterou je vhodné rozšířit, doplnit o chybějící zázemí a tím zvýšit její stávající standard. Pro lokalizaci nové infrastruktury pro vodní turistiku vyššího standardu je rozhodující dobrá návaznost na dopravní infrastrukturu a s ohledem na napojení na technickou infrastrukturu a vazbu na občanské vybavení je optimální umístění v návaznosti na stávající strukturu osídlení.

S ohledem na zadání neřeší tato územní studie konkrétní možnosti lokalizace infrastruktury pro poznávací turistiku v rámci řešeného území.